

Zvyšují daňové odpočty firemní výdaje na VaV? Česko ve srovnání se zeměmi OECD

IDEA, 3. prosince 2019

Silvia Appelt, **Matěj Bajgar**, Chiara Criscuolo,
Fernando Galindo-Rueda
OECD Direktorát pro vědu, technologie a inovace (STI)

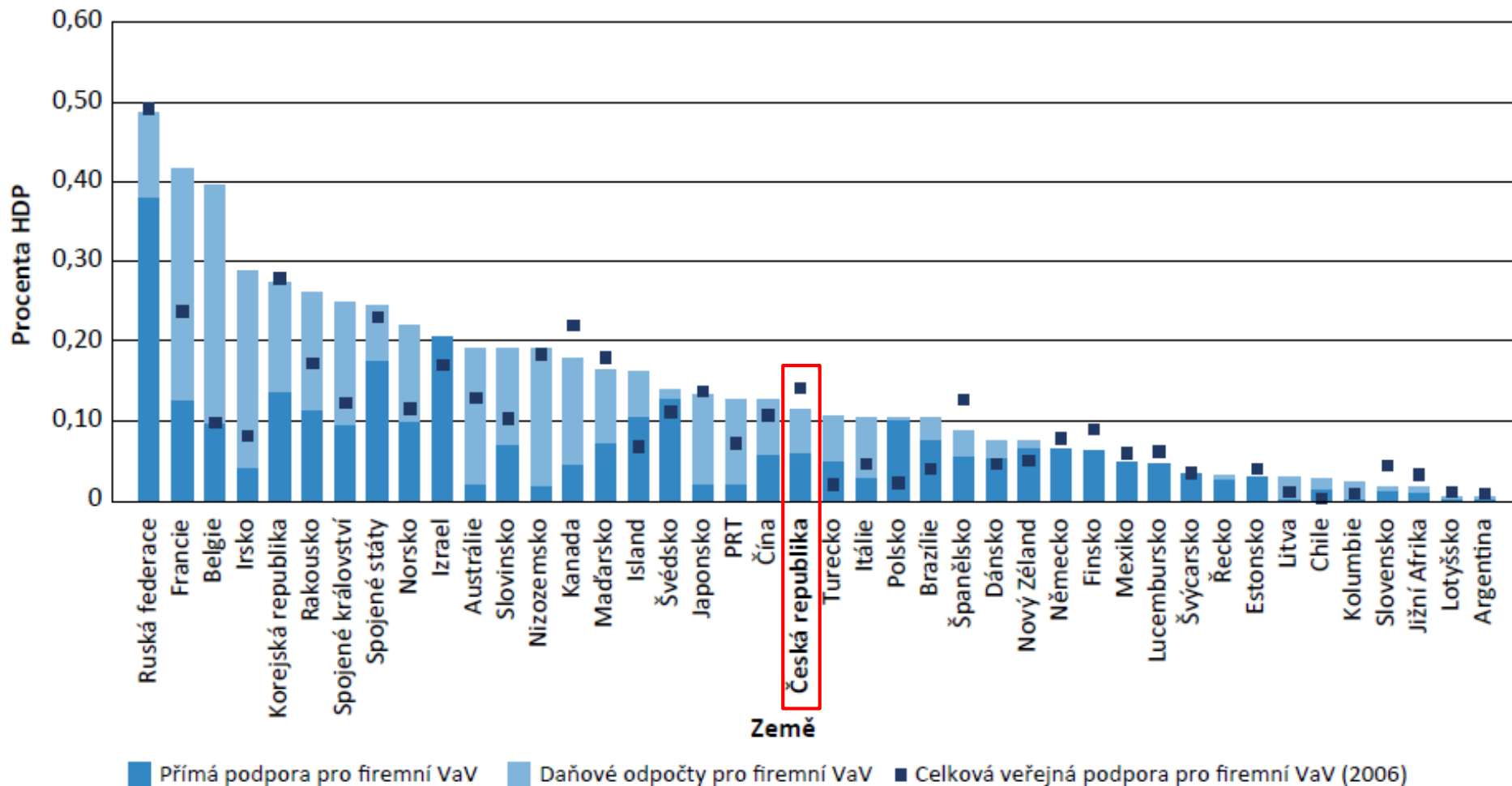
Co-funded by the Horizon 2020
Framework Programme of the European Union

Výdaje na podporu pro firemní VaV

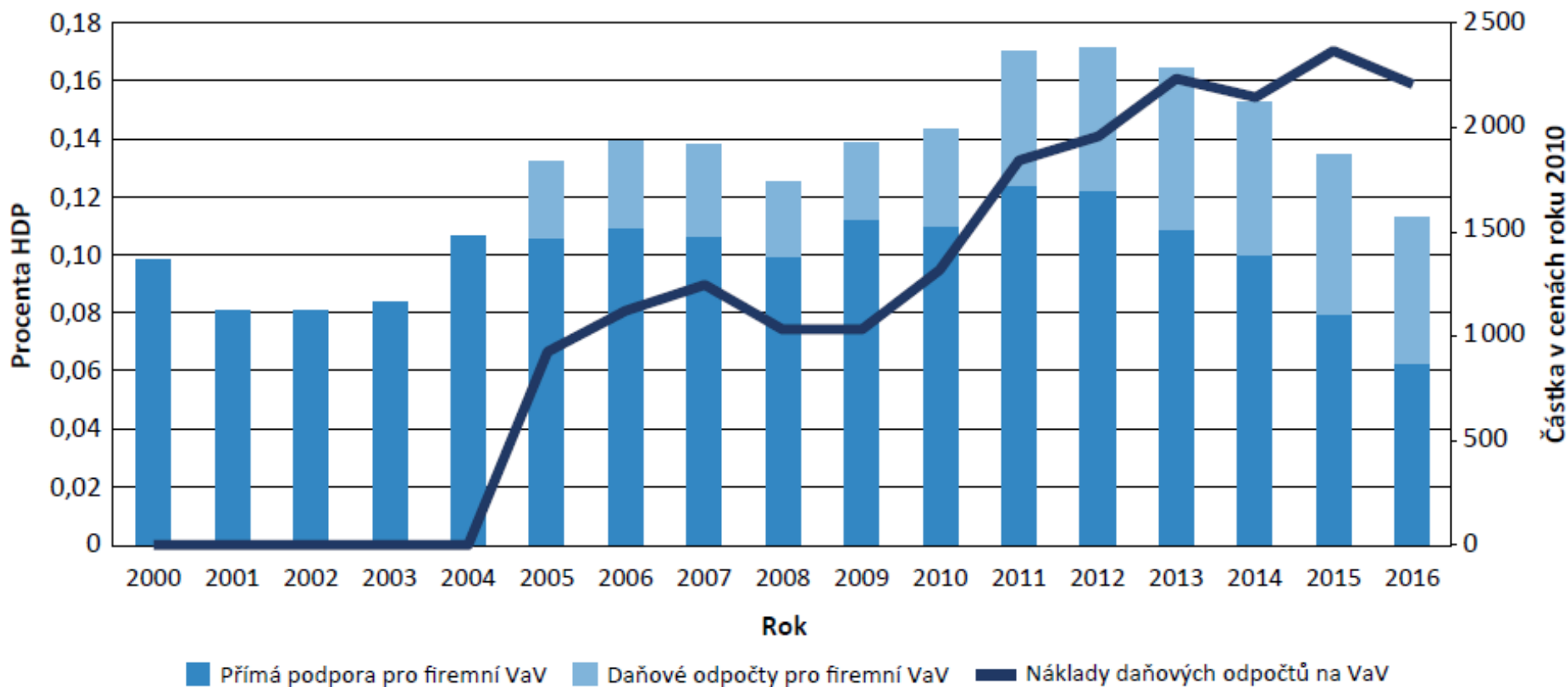
Graf 1. Přímá podpora a daňové odpočty pro firemní VaV, 2016 (% HDP)

Daňové odpočty pro VaV v Česku

Graf 2. Přímá podpora a daňové odpočty pro firemní VaV (2000–2016)

Zdroj: OECD (2019), "R&D Tax Incentives: Czech Republic, 2018", www.oecd.org/sti/rd-tax-stats-czech-republic.pdf, Directorate for Science, Technology and Innovation, March 2019.

Proč podporovat firemní VaV?

- Výzkum, vývoj, inovace = hlavní zdroj dlouhodobého růstu
- Firmy - 70% výdajů na VaV v OECD
- Méně VaV než optimální
  - Positivní externality
  - Obtížné financování

Přímá podpora vs. daňové odpočty

- Přímá podpora
  - Dotace + státní zakázky na VaV
  - Diskreční rozhodnutí o tom, kdo získá podporu
- Daňové odpočty
  - Založené na tržních mechanismech
  - Předvídatelnější a administrativně jednodušší
  - Ale nejvyšší soukromé výnosy $\neq$ nejvyšší společenské výnosy

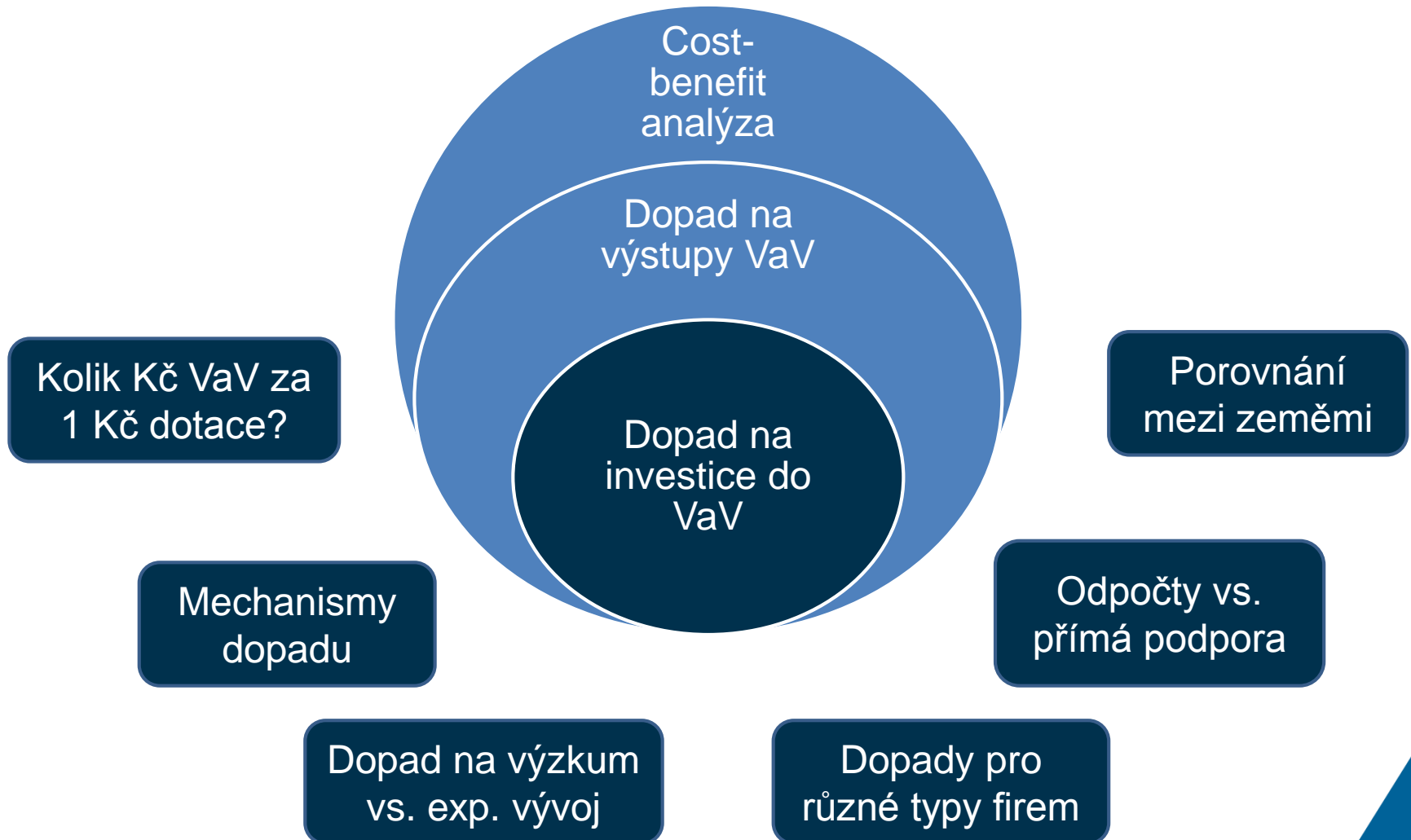
Mnoho způsobů, jak nastavit

- Podpora pro přírůstkové VaV (Portugalsko, Japonsko)
- Výdajové stropy (Norsko, Švédsko)
- Výdajové prahy (Kanada, Nizozemí)
- Zvýhodněné sazby pro malé a střední podniky a nebo mladé firmy (Austrálie, Portugalsko)
- „Refundace“ pro ztrátové firmy (Rakousko, Norsko)
- Odpočty ze zdanění práce (Belgie, Nizozemí)
- ČR – daňové odpočty „s vanilkovou příchutí“

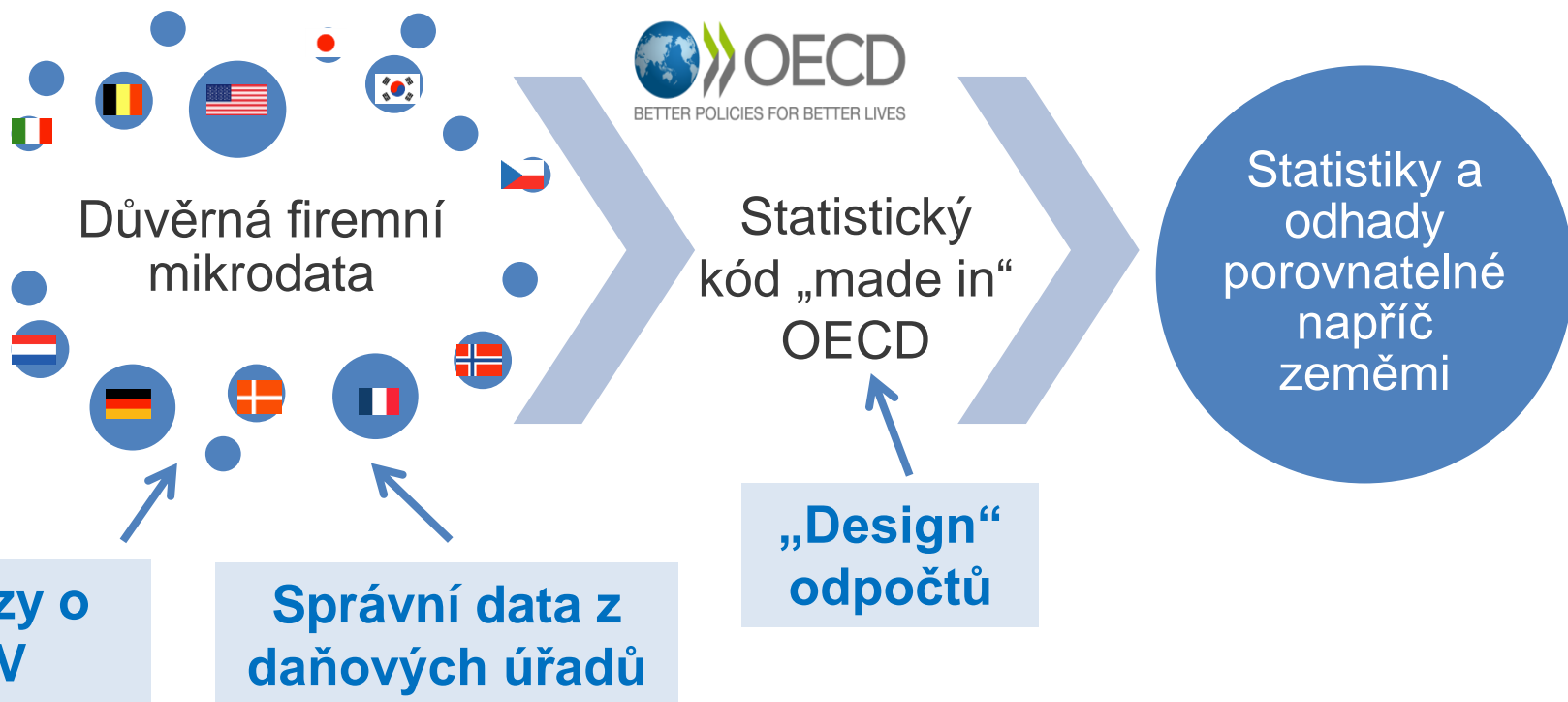
Jaké jsou dopady daňových odpočtů?

Projekt microBeRD

Distribuovaná analýza mikrodat

1) Statistické indikátory pro 21 zemí

Regresní analýza napříč zeměmi, průmyslovými odvětvími a skupinami firem různé velikosti

2) Regresní analýza pro jednotlivé země

VÝSLEDKY NAPŘÍČ ZEMĚMI

Metodologie odhadů

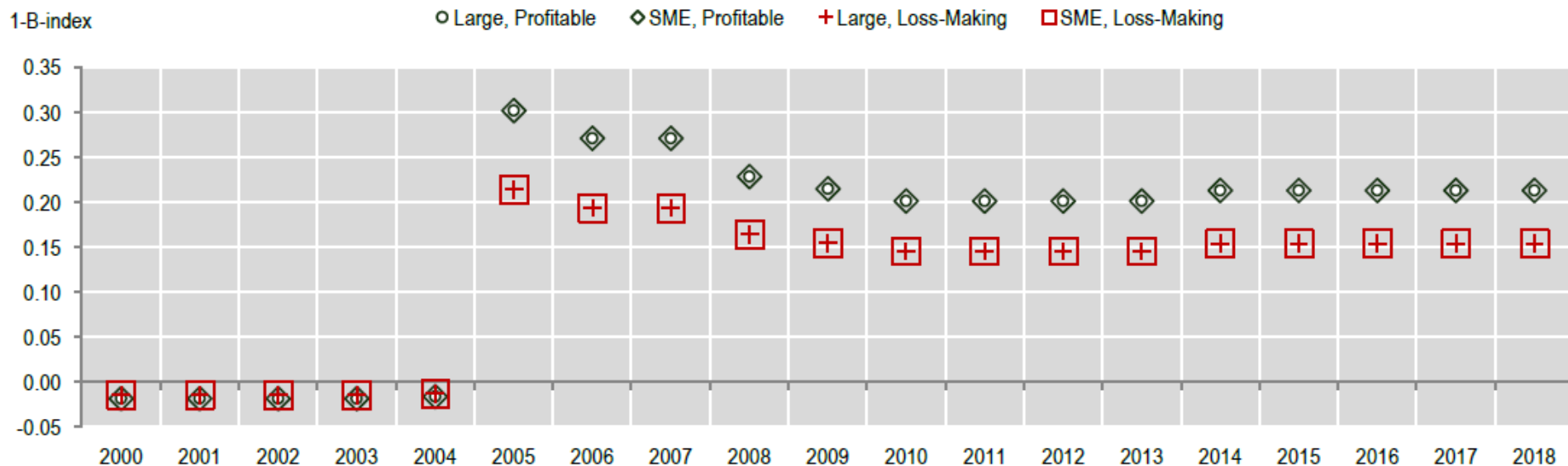
$$\log Y_{cist} = \sum_{g \in G} \beta_{1g} \log Bindex_{cist} + \beta_2 VA_{cit-2} + \gamma_{cis} + \gamma_{it} + \gamma_{st} + \varepsilon_{cist}$$

- Statistiky na úrovni země-odvětví-velikost-rok
- Daňové odpočty měřené jako zisk před zdaněním nutný k financování jedné koruny VaV (B-Index)
  - **Bez podpory** → **B-Index = 1**
  - **30% mezní dotace** → **B-Index = 0.7**
- Lineární regrese, bere v úvahu
  - Produkci (**přidanou hodnotu**) dané skupiny firem
  - Faktory specifické pro **zemi-odvetvi-velikost**; **odvetvi-rok**; **velikost-rok**

Mezní míra daňové podpory v ČR

1 – B-index podle typu firmy (2000-2018)

Celkový dopad daňových odpočtů

Hrubé incrementality ratio

= 0.99

Pokud vezmeme v úvahu, že ne všechny firmy využívají

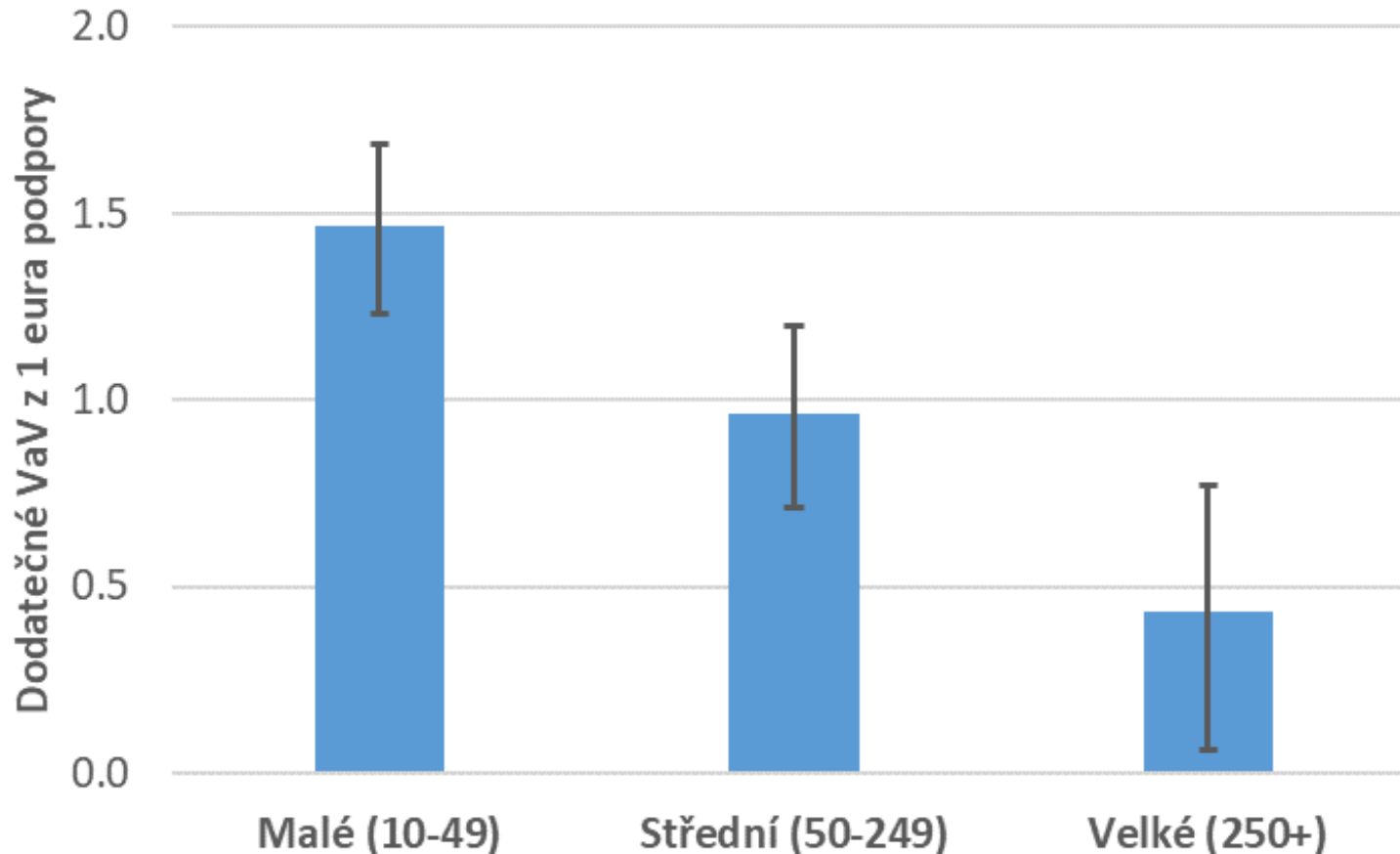

= 1.35

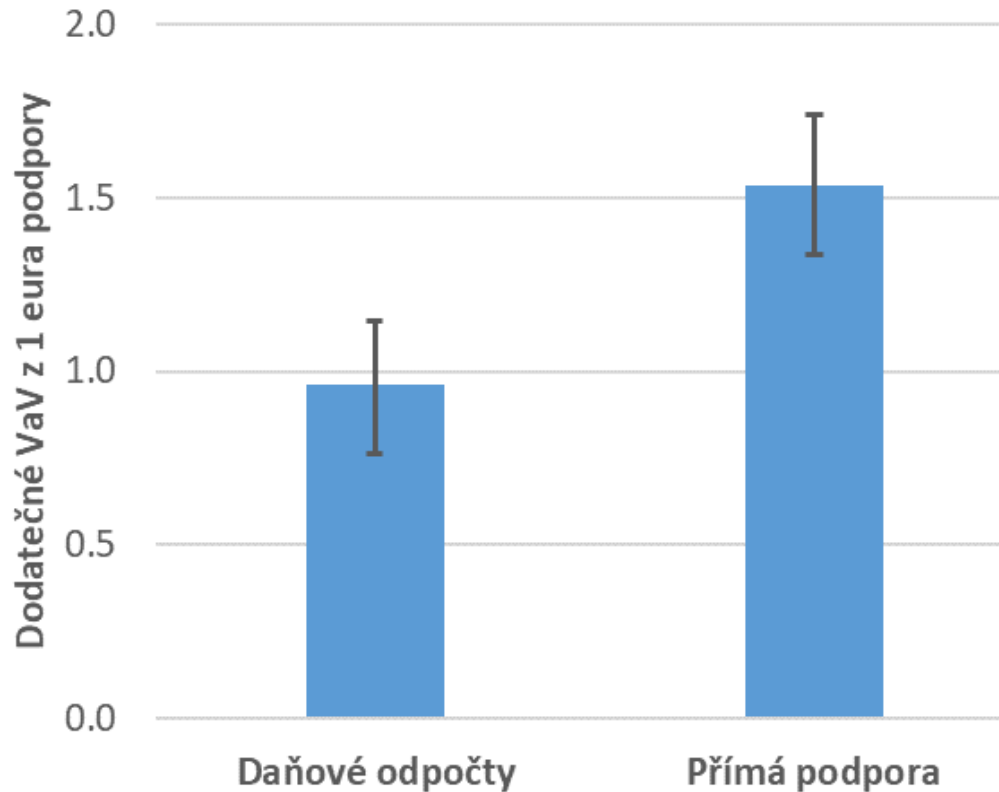
Efektivnější pro malé firmy

Záleží na objemu VaV spíše než celkové velikosti firmy (počtu zaměstnanců)

Odpočty a přímá podpora = komplementy

- Dopad odpočtů silnější v kombinaci s přímou podporou
- Daňové odpočty → Experimentální vývoj
- Přímá podpora → Základní a aplikovaný výzkum

VÝSLEDKY PRO ČR

Metodologie odhadů

- Odhady na úrovni firem, zvláště pro každou zemi:

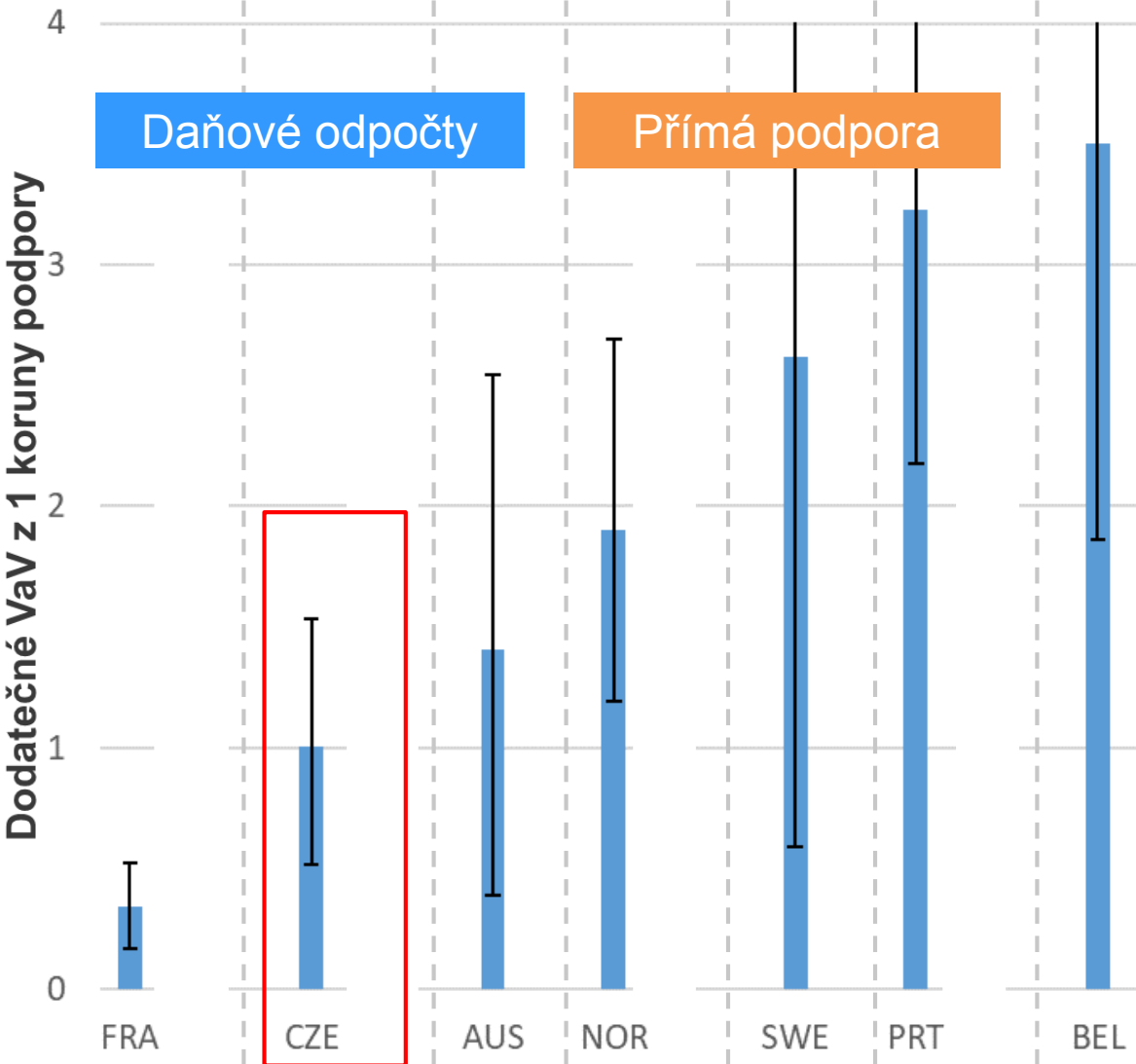
$$\log Y_{it} = \beta_1 \text{Příjemce}_{it} + \beta_2 \log \text{Prodeje}_{it} + \gamma_i + \gamma_t + \varepsilon_{it}$$

Daňové odpočty   Přímá podpora

- „Rozdíly v rozdílech“ + „Hrubé přesné párování (CEM)“
  - Porovnání firem, které začaly využívat odpočtů s firmami, které nezačaly
  - Firmy podobné velikosti, ve stejném makro-odvětví, s podobným objemem VaV a s obdobným užitím přímé podpory
- Kde možné, validace kvazi-experimentálními odhady (ne pro ČR)

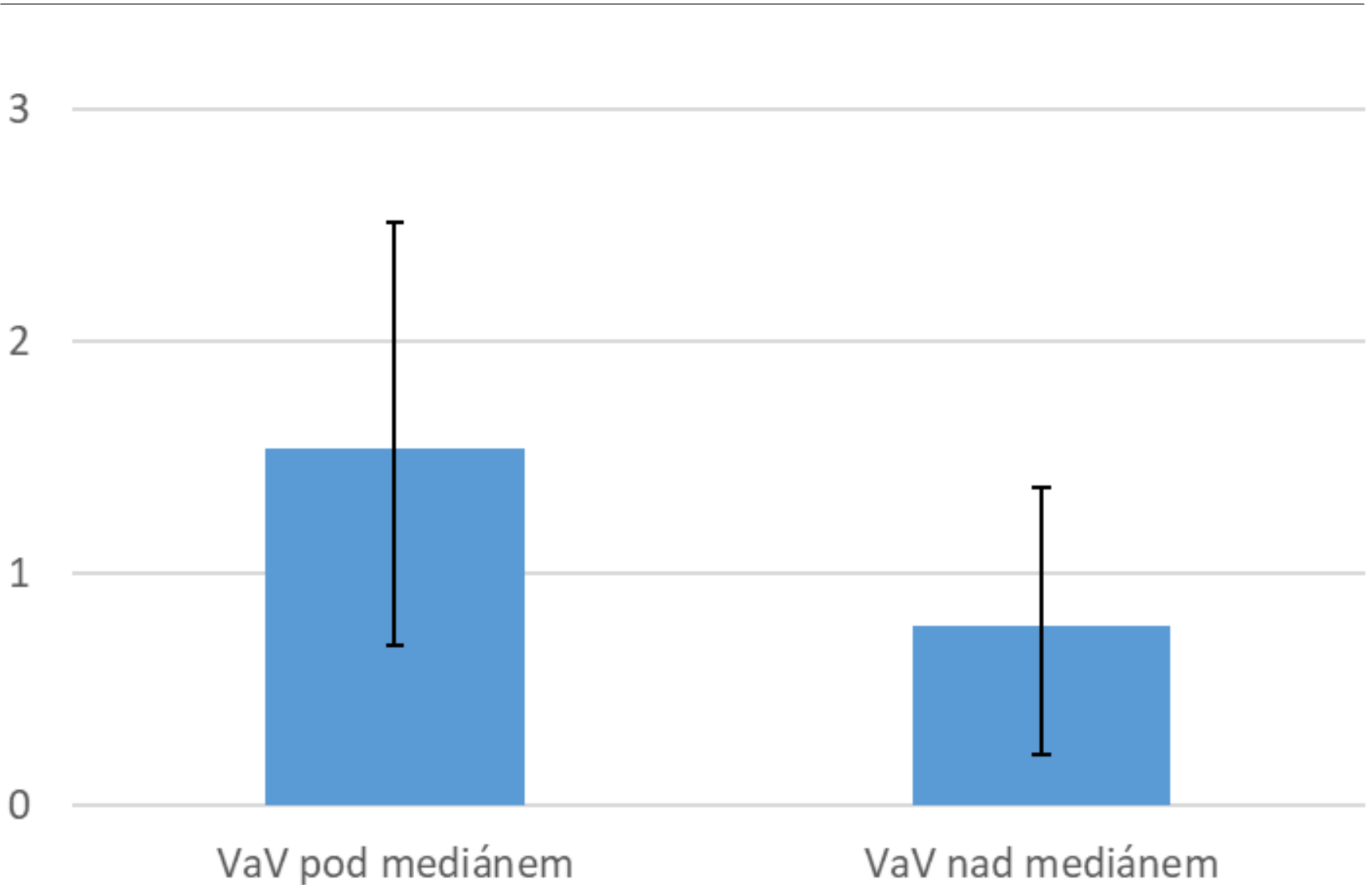
Výsledky podle zemí

Silnější efekt u firem s nižším VaV

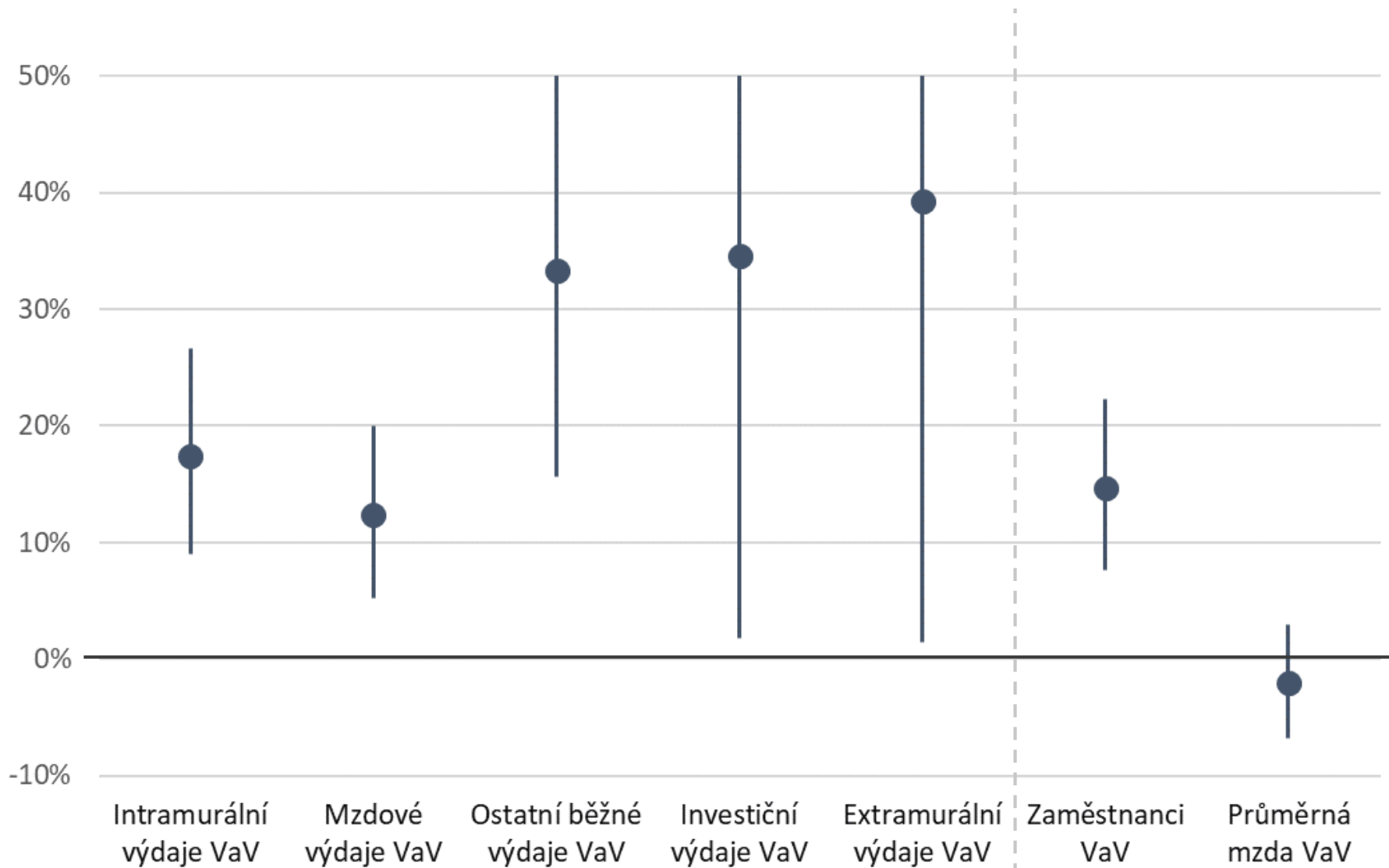
Dodatečné VaV z 1 koruny podpory

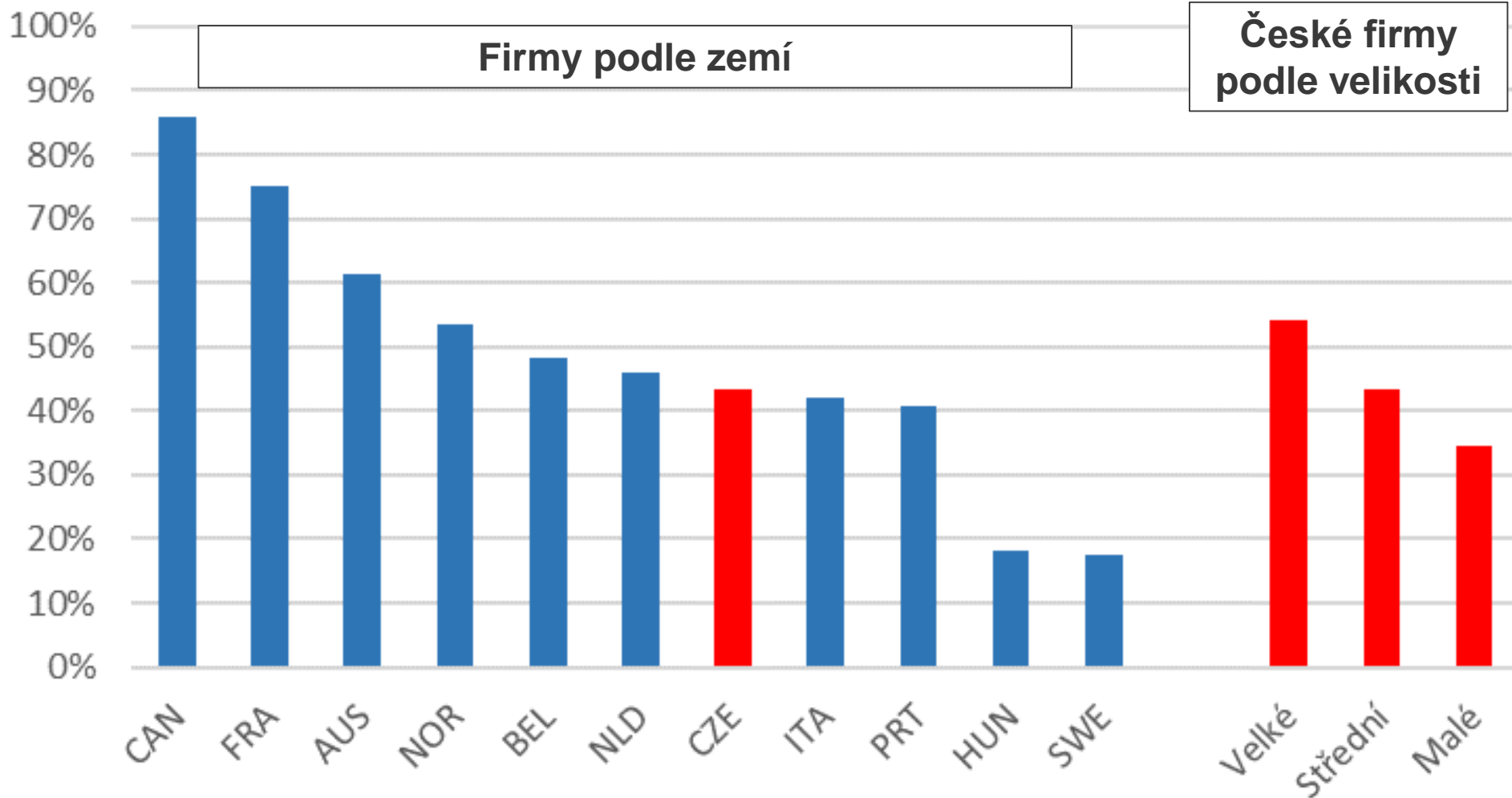
Podle výstupu

Efekt daňových odpočtů

Podíl firem s VaV, které využívají daňové odpočty

CO Z TOHO VYPLÝVÁ?

Hlavní poučení

---

1. „Funguje to“ (ale někdy víc a někdy méně)
2. V ČR dopad spíše nižší, než u jiných zemí
3. Výrazně nižší dopad u firem s velkým objemem VaV
➡ **Strop pro dotované VaV?**
4. Nejinovativnější firmy mohou být (krátkodobě) ztrátové
➡ **Refundace pro ztrátové firmy?**
5. V ČR relativně malý podíl VaV firem využívá odpočty
➡ **Předschválení projektů využívajících odpočtů?**
6. Doplnuje se s přímou podp. ➡ **Role pro oba nástroje?**